

prof. dr hab. Zofia Czapiga

**Ocena dorobku naukowego dr Agaty Piaseckiej oraz rozprawy habilitacyjnej
zatytułowanej *Człowiek w relacji ze zwierzętami hodowanymi: lingwistyczne
studium antropocentryzmu (na materiale polskiej i rosyjskiej frazeologii)*, Łódź 2025**

1. Ogólna ocena dorobku naukowego

Doktor Agata Piasecka, absolwentka filologii rosyjskiej Uniwersytetu Łódzkiego, adiunkt w Katedrze Językoznawstwa (obecnie Zakładzie Przekładu i Lingwistyki) Instytutu Rusycystyki (obecnie Instytutu Studiów Wschodnioeuropejskich) tejże uczelni, znana jest nie tylko w krajowym środowisku naukowym, ale także w środowisku europejskim, dzięki aktywnemu uczestnictwu w licznych konferencjach naukowych, wartościowym publikacjom i kontaktom z naukowcami różnych ośrodków akademickich. Jej zainteresowania naukowe dotyczą szeregu istotnych lingwistycznie działów – semantyki, frazeologii i leksykologii oraz glottodydaktyki. Godna podkreślenia jest też perspektywa badawcza: Habilitantka nie ogranicza się do opisu zagadnień lingwistycznych jednego języka, lecz postrzega materiał rosyjski przez pryzmat polszczyzny, co pozwala głębiej wnikać w istotę opisywanych zjawisk, a wyniki badań mają praktyczne zastosowanie w dydaktyce, w kształceniu zarówno nauczycieli, jak i tłumaczy.

Imponująco przedstawia się udział Habilitantki w życiu naukowym. Wyniki prowadzonych badań ujęte są w trzech monografiach: *Studium lingwistyczne i kulturologiczne rosyjskich frazeologizmów z komponentami cepòue i òyua* (Łódź 2013, skrócona wersja rozprawy doktorskiej), *Językowe portrety zwierząt hodowlanych w przestrzeni semantyczno-kulturowej polszczyzny i ruszczyzny (na*

materiale frazeologii) (Łódź 2018) oraz w publikacji wskazanej jako główne osiągnięcie naukowe *Człowiek w relacji ze zwierzętami hodowlanymi: lingwistyczne studium antropocentryzmu (na materiale polskiej i rosyjskiej frazeologii)* (Łódź 2025).

Ponadto opublikowała pięćdziesiąt siedem artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach wieloautorskich w kraju (40) i za granicą: w Bułgarii (w Szumenie i Wielkim Tyrnowie – 3), w Niemczech (we Frankfurcie nad Menem – 1), w Rosji (w Irkucku, Kazaniu, Moskwie i Smoleńsku – 8), w Serbii (w Belgradzie – 1) i w Ukrainie (w Chersoniu i w Kijowie – 4). Na druk oczekuje też rozdział w tomie wieloautorskim w wydawnictwie BRILL. Habilitantka jest też autorką dwóch książek o charakterze dydaktyczno-naukowym: *Zarys frazeologii współczesnego języka rosyjskiego (ujęcie funkcjonalno-teoretyczne)* i *Wybrane zagadnienia z frazeologii rosyjskiej wraz ze słownikiem rosyjskich jednostek stałych* (obie wydane w Łodzi 2021, 2022), jednego podręcznika dydaktycznego *Rosyjska frazeologia i frazeografia. Skrypt z ćwiczeniami do nauki języka rosyjskiego dla studentów filologii rosyjskiej* (Łódź 2012) oraz współautorką opracowanego wspólnie z Iją Tuliną-Blumental *Polsko-ukraińskiego słownika frazeologicznego* (Łódź 2016). Redagowała lub współredagowała trzynaście prac zbiorowych (dwie monografie wieloautorskie i jedenaście numerów czasopism). Uzupełnieniem dorobku są jeszcze inne publikacje: cztery tezy wystąpień konferencyjnych, dziesięć przedmów oraz jedna recenzja naukowa w czasopiśmie „Roczniki Humanistyczne”. Ponadto czynnie uczestniczyła w trzydziestu ośmiu konferencjach naukowych (z czego 6 przed doktoratem), w tym jedenastu zagranicznych i dwudziestu siedmiu krajowych. Na dwóch konferencjach zagranicznych wygłosiła referaty podczas sesji plenarnych. Siedmiokrotnie uczestniczyła w pracach komitetów organizacyjnych konferencji naukowych (sześć razy jako członek komitetu, raz była kierownikiem).

Na szczególne docenienie zasługuje też otwartość na współpracę z innymi ośrodkami naukowymi, zarówno krajowymi (np. z Uniwersytetem Szczecińskim - 1), jak i zagranicznymi (Uniwersytet im. Justusa Liebiga w Giessen, Niemcy - 6; Państwowy Instytut Języka Rosyjskiego im. A. Puszkina w Moskwie, Rosja - 1), gdzie ośmiokrotnie odbywała staże naukowe bądź studyjne, a dwukrotnie realizowała projekty badawcze w Katedrze Języka Rosyjskiego Uniwersytetu w Szumen

(Bułgaria). Uczestniczyła też w programach europejskich, sześciokrotnie odbywając staże dydaktyczne na następujących Uniwersytetach: im. Justusa Liebiga w Giessen, Niemcy; Uniwersytecie Wileńskim, Litwa; Uniwersytecie Wielkotypnowskim im. Świętych Cyryla i Metodego, Bułgaria; Uniwersytecie im. Konstantyna Presławskiego w Szumenie, Bułgaria; Uniwersytecie w Tampere, Finlandia.

Ponadto brała udział w pracach zespołów badawczych, realizujących projekty inne niż wymienione wcześniej. Organizowała trzy edycje webinarium on-line dla studentów specjalności magisterskiej *Русский язык в среднем общем и высшем образовании* Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Samarze (2016, 2018, 2019); realizowała wraz z Językoznawczym Kołem Naukowym Rusycystów (UŁ) międzynarodowy projekt badawczy „Szkoła Otwartego Umysłu” (współorganizacja studenckiej konferencji naukowej, Kielce 2010) oraz projekt „Massmedia a wolność słowa”, Łódź 2005, a także czterokrotnie wykonywała jednoroczne projekty naukowe w ramach dotacji dla młodych naukowców na badania własne (Uniwersytet Łódzki 2003, 2004, 2007, 2009). To wszystko świadczy o niezwyklej otwartości na nowe wyzwania oraz o wielkiej potrzebie nawiązywania szerokich kontaktów i wymiany poglądów.

2. Ocena rozprawy habilitacyjnej

Człowiek w relacji ze zwierzętami hodowanymi: lingwistyczne studium antropocentryzmu (na materiale polskiej i rosyjskiej frazeologii) to metodologicznie, źródłowo i kompozycyjnie ujednolicone opracowanie, zawierające precyzyjnie określony cel, skrupulatną, przeprowadzoną wg przyjętego schematu analizę bogatego materiału faktycznego i wreszcie, co jest niezwykle cenne, wnioski będące wkładem Autorki do rozwoju językoznawstwa porównawczego i otwierające nowe możliwości badawcze.

Praca ma przejrzystą, bardzo rozbudowaną strukturę. Poza rozdziałem wstępnym i końcowym składa się z czterech rozdziałów teoretycznych, rozdziału poświęconego głównym założeniom metodologicznym i jednego, obszernego (s. 90-181) rozdziału zasadniczego z licznymi podrozdziałami.

W krótkim rozdziale pierwszym zatytułowanym *Uwagi wstępne* Autorka uzasadnia potrzebę objęcia refleksją naukową frazeologii animalistycznej zarówno w lingwistyce, jak i w humanistyce w ogóle, określa zakres materiału badawczego oraz cel pracy. Wskazuje też na brak pogłębionych, porównawczych analiz frazeologizmów z komponentami zoonimicznymi odnoszącymi się do zwierząt hodowlanych. Gatunki te, choć głęboko zakorzenione w codziennym doświadczeniu człowieka i w tradycji kulturowej, były analizowane fragmentarycznie i zwykle przy okazji szerszych klasyfikacji tematycznych. Tymczasem to właśnie zwierzęta gospodarskie – jako obiekty użytkowe, podporządkowane pracy, produkcji i kontroli – w sposób szczególnie wyrazisty ujawniają antropocentryczne mechanizmy wartościowania i hierarchizacji bytów.

Rozdział drugi to *Charakterystyka terminu frazeologia animalistyczna i jego zakres przyjęty w monografii* (18-24). Poza wyjaśnieniem terminu Habilitantka uzasadnia wybór do opisu gatunków zwierząt hodowlanych, bowiem to one (*koń, krowa, świnia, owca i koza*) wchodzi w skład największej liczby frazeologizmów animalistycznych. Czytelnik znajdzie tu odesłania do niezwykle bogatej literatury poświęconej problematyce animalistycznej.

Krótki jest też rozdział trzeci: *Ogólna charakterystyka polskiej i rosyjskiej frazeologii animalistycznej* (s. 25-30). Podkreślana jest tu rola frazeologizmów animalistycznych w wyrażaniu emocji i postaw nadawcy wobec przekazywanych treści dzięki takim ich cechom jak ekspresywność, obrazowość i emocjonalność. Również tutaj można znaleźć odesłania do istniejącej literatury, a omawiane kwestie bywają ilustrowane dobrze dobranymi przykładami ułatwiającymi odbiór treści.

W rozdziale czwartym (s. 31-41) Autorka dokonuje przeglądu stanu badań językoznawczych nad frazeologią animalistyczną, omawiając oddzielnie czasopiśmiennictwo, monografie wieloautorskie, monografie autorskie, a następnie zróżnicowanie tematyczne oraz badania z perspektywy paradygmatu antropocentrycznego. Zagadnienie antropocentryzmu we frazeologii było dotychczas podejmowane jedynie fragmentarycznie, dlatego niniejsza monografia z powodzeniem wypełnia tę lukę badawczą.

Rozdział piąty *Główne założenia metodologiczne* (s. 41-57) ma trzy podrozdziały, przy czym podrozdział 3.3.3. ma jeszcze jeden podrozdział, a przydałby się co najmniej drugi, zgodnie z zasadą, że skoro dzielimy rozdział na podrozdziały, to powinien mieć ich co najmniej dwa. Ponadto rozważania zawarte w tym podrozdziale z powodzeniem mogłyby się znaleźć w części empirycznej monografii.

I jeszcze jeden rozdział teoretyczny: *Antropocentryzm* (s. 58-89) z odesłaniami do przebogatej literatury naukowej poświęconej temu zagadnieniu. Świadczy on o ogromnej wiedzy Autorki, o Jej skrupulatności i dociekliwości badawczej. Dla odbiorcy zainteresowanego daną problematyką jest to niezwykle cenna pomoc bibliograficzna.

Najistotniejszy, bardzo obszerny rozdział siódmy *Modele antropocentryczne w polskiej i rosyjskiej frazeologii animalistycznej* (s. 90-181), mający sześć podrozdziałów z licznymi podrozdziałami, przedstawia empiryczne badania Autorki, która panując nad bogatym materiałem i mając tak znakomite zaplecze teoretyczne (poprzednie rozdziały) „spokojnie” dopełnia pracę wnikliwą analizą bogatego materiału w perspektywie semantyczno-kulturowej i antropocentrycznej.

Na wysoką ocenę zasługuje fakt, iż w celu uporządkowania bogatego i zróżnicowanego materiału empirycznego wykorzystała własną typologię modeli antropocentrycznych, obejmującą sześć podstawowych modeli: praktyczny, perceptywny, fizyczny, dynamiczny, umysłowy oraz charakterologiczny. Modele te pełnią funkcję ramy interpretacyjnej, pozwalającej uchwycić powtarzalne schematy semantyczne i aksjologiczne, zgodnie z którymi człowiek interpretuje świat zwierząt przez pryzmat własnych doświadczeń, potrzeb i wartości. Typologia ta nie tylko porządkuje materiał badawczy, lecz także umożliwia systematyczny opis mechanizmów językowego antropocentryzmu. Wszystkie obserwacje są udowodnione i odpowiednio zilustrowane dobrze dobranymi przykładami. Wykład jest logiczny, spójny i bardzo przystępny.

Warto w tym miejscu przytoczyć opracowane przez Autorkę kluczowe wykładniki poszczególnych modeli: 1) model praktyczny opiera się na trzech opozycjach semantycznych: *pożyteczne – bezużyteczne (szkodliwe), bezpieczne – niebezpieczne, groźne oraz traktowane z troską, z szacunkiem, z czułością –*

traktowane okrutnie, z pogardą, z ironią. Opozycje te odzwierciedlają tradycyjne, głęboko zakorzenione w świadomości potocznej sposoby oceniania zwierząt gospodarskich przez pryzmat ich użytkowej wartości dla człowieka; 2) model perceptywny stanowią opozycje *ładne – brzydkie, czyste – brudne* oraz *przyjemne – nieprzyjemne*, które porządkują językowy obraz zwierząt gospodarskich, a zarazem służą pośredniej ocenie człowieka; 3) model fizyczny bazuje na dwóch opozycjach semantycznych: *silny, zdrowy – słaby, chory* oraz *młody – stary*, przedstawiających językowy obraz cielesności zgodnie z antropocentrycznymi kryteriami sprawności, użyteczności i biologicznej wydolności; 4) model dynamiczny opiera się na dwóch opozycjach semantycznych: *szybko, energicznie, intensywnie – wolno, niezdarnie, ociężale* oraz *typowo – dziwnie*, które porządkują materiał językowy zgodnie z antropocentrycznymi kryteriami sprawności, kontroli i normatywności zachowania; 5) model umysłowy stanowi opozycja *mądrze – bezmyślnie*, obejmująca frazeologizmy animalistyczne, za pomocą których konceptualizowane są procesy poznawcze człowieka, takie jak myślenie, rozumowanie, komunikowanie się, uczenie się, wnioskowanie czy zapamiętywanie; 6) model charakterologiczny obejmuje frazeologizmy animalistyczne, za pomocą których w polszczyźnie i ruszczyźnie konceptualizowane są względnie trwałe cechy charakteru człowieka, zwłaszcza te o wyraźnym nacechowaniu moralnym i społecznym, takie jak upór, łagodność, agresja, pracowitość, uległość, zachłanność, nieuczciwość czy brak kultury osobistej. Frazeologia odzwierzęca służy tu do opisu dyspozycji psychicznych ocenianych przez pryzmat norm społecznych i systemu wartości właściwego danym wspólnotom kulturowym. Charakterystycznym mechanizmem tego modelu jest podwójna metaforyzacja: cechy przypisywane zwierzętom gospodarskim wracają – w postaci ustabilizowanych związków frazeologicznych – do opisu *Homo sapiens*, umożliwiając pośrednie, często ekspresywne i normatywne wartościowanie ludzkiego charakteru.

Wypracowane w monografii nowatorskie podejście do frazeologii animalistycznej stanowi cenną propozycję uporządkowania i konceptualizacji mechanizmów interpretacyjnych badanych jednostek, za pomocą których frazeologia animalistyczna uczestniczy w konstruowaniu językowego obrazu człowieka. Ich znaczenie teoretyczne polega przede wszystkim na analizie antropocentrycznych

strategii wartościowania, normowania i hierarchizowania rzeczywistości, ujawniających się w utrwalonych jednostkach frazeologicznych. Modele te pokazują, że zwierzęta nie są w języku celem samym w sobie, lecz funkcjonują jako narzędzia pośredniego, metaforycznego i aksjologicznego opisu człowieka.

Analiza materiału empirycznego jest przejrzysta, precyzyjna, z jasnymi, jednoznacznymi komentarzami odautorskimi, a omawiane fakty są bogato ilustrowane dobrze dobranymi przykładami. Przy podawaniu przykładów należałoby jednak konsekwentnie zachowywać kolejność języków: najpierw polski, potem materiał rosyjski. Ujawnia się to najwyraźniej w miejscach, kiedy w zdaniu zapowiada się język polski (czy polszczyznę) przed językiem rosyjskim, a jako pierwsze podawane są przykłady rosyjskie (m.in. s. 133, 134), a niekiedy przykłady są mieszane (np. s. 170).

Rozprawę wieńczą syntetyzujące *Uwagi końcowe*, zasługujące na bardzo wysoką ocenę, nie jest to bowiem zwykłe powtarzanie treści poszczególnych rozdziałów części materiałowej, lecz formułowanie oryginalnych wniosków wynikających z głębokiej refleksji nad relacją między człowiekiem a zwierzętami wyrażoną w języku. Autorka formułuje pięć istotnych ujęć, ukazujących różne aspekty językowego konstruowania pozycji człowieka wobec zwierząt: 1) człowiek – twórca hierarchii wartości w językowym obrazie świata, 2) człowiek – istota definiująca własną tożsamość przez pryzmat językowych obrazów zwierząt, 3) człowiek – autor językowych symboli i stereotypów o faunie, 4) człowiek – językowy architekt własnej wyższości, uwikłany w swoje ograniczenia, 5) człowiek – egocentryczny użytkownik inwentarza. Jest to nowatorskie podejście Habilitantki do frazeologii animalistycznej we współczesnej lingwistyce.

Dalej mamy bibliografię, a w niej wykaz źródeł wraz z zastosowanymi skrótami, w podziale na język polski i rosyjski (łącznie 77 pozycji), a następnie niezwykle bogatą bibliografię przedmiotową (ponad 540 pozycji – 373 w języku polskim i 175 w języku rosyjskim). Jest to imponujący zestaw bibliograficzny dotyczący problematyki animalistycznej, który może służyć innym badaczom. Załączony jest też wykaz zastosowanych kwalifikatorów oraz, co jest niezwykle cenne

w tym opracowaniu, indeks opisywanych frazeologizmów animalistycznych, ze wskazaniem miejsca ich występowania w książce.

Reasumując, oceniana praca to wartościowa monografia naukowa, wieńcząca szereg lat pracy, wiele badań i obserwacji, stanowiąca nowatorskie ujęcie zjawisk związanych z frazeologią animalistyczną, językowym obrazem świata oraz antropocentryzmem w języku i kulturze, proponująca uporządkowany sposób opisu relacji człowieka ze światem fauny. Jej zasadnicze znaczenie polega na zaprezentowaniu autorskiej ramy interpretacyjnej antropocentrycznych sposobów konceptualizacji relacji człowieka ze światem fauny, który może funkcjonować jako narzędzie analityczne także w badaniach nad innymi obszarami leksyki i frazeologii.

Ponadto wartość opracowania podnosi fakt, iż są to badania kontrastywne. Zestawienie polszczyzny i ruszczyzny umożliwiło Autorce rekonstrukcję zarówno wspólnych schematów konceptualnych, zakorzenionych w słowiańskim doświadczeniu kulturowym, jak i różnic wynikających z odmiennych tradycji, stereotypów i praktyk komunikacyjnych. Analiza ta potwierdza zasadność podejścia porównawczego jako metody ujawniania nieuświadamianych komponentów językowego obrazu świata oraz subtelnych różnic mentalnych między wspólnotami językowymi.

Zastosowanie wieloaspektowego podejścia badawczego, umiejętne wykorzystanie danych empirycznych oraz interdyscyplinarna refleksja teoretyczna potwierdzają wysoki poziom kompetencji metodologicznej i interpretacyjnej Autorki.

3. Ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Pierwszy okres twórczości naukowej obejmuje problematykę bachiczną i jest bezpośrednio związany z pracą magisterską poświęconą językowemu obrazowi świata osób nadużywających alkoholu. Badania te koncentrowały się na analizie potocznych i podstandardowych jednostek językowych, funkcjonujących w obiegu nieoficjalnym, a jednocześnie silnie zakorzenionych w realiach społeczno-kulturowych. Podstawę materiałową stanowiły przede wszystkim rosyjskojęzyczne zbiory anegdot, uzupełnione danymi słownikowymi, co pozwoliło uchwycić dynamiczny charakter

badanej leksyki oraz frazeologii. Jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora ukazały się cztery artykuły poświęcone tej problematyce.

Drugi krąg zainteresowań badawczych Habilitantki to studia teoretyczne związane z frazeologią rozumianą zarówno jako przedmiot badań teoretycznych, jak i obszar zastosowań leksykograficznych oraz dydaktycznych. Obok licznych artykułów poświęconych tym problemom pojawiły się dwie publikacje książkowe: *Zarys frazeologii współczesnego języka rosyjskiego (ujęcie funkcjonalno-teoretyczne)* oraz *Wybrane zagadnienia z frazeologii rosyjskiej wraz ze słownikiem rosyjskich jednostek stałych*. Jak zaznacza Autorka w autoreferacie, podręczniki te posiadają wymiar naukowy, ponieważ prezentują aktualny stan badań nad frazeologią rosyjską, integrując dorobek różnych szkół językoznawczych i ukazując wybrane kierunki rozwoju tej subdyscypliny. Łączą perspektywę teoretyczną z praktyką dydaktyczną, oferując ujęcie dwujęzyczne, które może być wykorzystane zarówno w kształceniu akademickim, jak i w badaniach nad frazeologią słowiańską. Książki te są udaną próbą syntetycznego uporządkowania problematyki frazeologicznej oraz wypracowania spójnego aparatu pojęciowego, łączącego refleksję teoretyczną z analizą funkcjonowania frazeologizmów w języku i kulturze, a także przygotowującego grunt pod późniejsze badania o charakterze antropocentrycznym.

Zarys frazeologii współczesnego języka rosyjskiego jest wartościowym opracowaniem o charakterze teoretyczno-praktycznym, prezentującym frazeologię jako dynamiczny i wielowymiarowy obszar systemu językowego. Natomiast publikacja *Wybrane zagadnienia z frazeologii rosyjskiej...* stanowi pogłębienie i rozwinięcie problemów jedynie zasygnalizowanych w *Zarysie frazeologii*. Omawiane są w niej zagadnienia sporne i metodologicznie trudne, takie jak granice frazeologii, relacje między przysłowiem a klasycznym frazeologizmem, przekład frazeologizmów oraz rozróżnianie wariantów i synonimów frazeologicznych. Cennym elementem książki jest autorski słownik stałych związków wyrazowych, stanowiący praktyczną egzemplifikację przyjętych rozstrzygnięć teoretycznych.

Leksykografia słowiańska (polsko-ukraińska)

Początkowo zainteresowania Habilitantki dotyczyły frazeologii jednego języka – rosyjskiego, jednak w toku dalszych badań zakres ten został poszerzony o perspektywę konfrontatywną, obejmującą język polski i ukraiński. Przykładem tego jest m.in. *Polsko-ukraiński słownik frazeologiczny*, prezentujący strukturę i obrazowość frazeologizmów (zarówno klasycznych idiomów, jak i przysłów, porzekadeł oraz słów skrzydlatych) o zbliżonym znaczeniu w obu językach. Słownik ma charakter oryginalny na gruncie badań nad frazeologią słowiańską i skierowany jest do szerokiego grona odbiorców: studentów ukrainistyki i polonistyki, tłumaczy, dziennikarzy, nauczycieli, slawistów, badaczy frazeologii, a także pasjonatów języka i kultury Ukrainy oraz Polski. Może on być wykorzystywany zarówno w praktyce translacyjnej, jak i w refleksji naukowej.

Studia konceptualne o profilu semantyczno-kulturowym

Kolejny blok badawczy obejmuje prace, w których problematyka lingwistyczna została osadzona w szerokim kontekście kulturowym. Centralne miejsce w tym obszarze zajmuje monografia *Studium lingwistyczne i kulturologiczne rosyjskich frazeologizmów z komponentami cepdye i dyua* wraz z towarzyszącym jej cyklem artykułów publikowanych zarówno w czasopismach naukowych, jak i monografiach wieloautorskich w kraju i za granicą.

Przedstawione studia konceptualne miały charakter fundamentalny i stanowiły zaplecze metodologiczne dla późniejszych badań Autorki nad frazeologią animalistyczną i antropocentryzmem językowym. Dotyczyły one przede wszystkim konceptualizacji świata wewnętrznego człowieka oraz uniwersalnych pojęć antropologicznych utrwalonych w języku i pozwoliły na wypracowanie spójnego aparatu interpretacyjnego opartego na analizie metafory, wartościowania i językowego obrazu świata.

Problematyka animalistyczna

Prace poświęcone leksyce i frazeologii animalistycznej stanowią istotną część działalności naukowej Habilitantki. Opisuje Ona językowe sposoby konceptualizacji zwierząt w polszczyźnie i ruszczyźnie, koncentrując się na tym, w jaki sposób obydwa języki odzwierciedlają kulturowo ukształtowane relacje człowieka z fauną, w szczególności ze zwierzętami gospodarskimi. Badania te wpisują się w rozwijający się nurt humanistyki ekologicznej, obejmujący m.in. refleksję nad antropocentryzmem językowym, animal studies oraz ekolingwistyką. Problematyce animalistycznej poświęcone są dwie monografie (*Językowe portrety zwierząt hodowlanych w przestrzeni semantyczno-kulturowej polszczyzny i ruszczyzny (na materiale frazeologii)*; *Człowiek w relacji ze zwierzętami hodowlanymi: lingwistyczne studium antropocentryzmu (na materiale polskiej i rosyjskiej frazeologii)*) oraz dziewiętnaście artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych i w pracach wieloautorskich w kraju i za granicą. Wszystkie przekazane do oceny publikacje zasługują na wysoką ocenę z uwagi na rzetelność i precyzję opisu dobrze dobranego materiału, wnikliwe analizy i logiczne wnioski.

Działalność dydaktyczna

Działalność dydaktyczna dr Agaty Piaseckiej nie ogranicza się jedynie do prowadzenia różnorodnych zajęć kursowych i fakultatywnych. Wychodzi jednak dalej, organizując dla studentów z Samary dwie edycje szkoleń naukowych w formie webinarium poświęcone wybranym zagadnieniom związanym z antropocentryzmem, frazeologią oraz dydaktyką nauczania języka rosyjskiego w szkołach różnego typu. Ponadto jest autorką dwóch książek o charakterze dydaktyczno-naukowym, wykorzystywanych w procesie edukacyjnym, co pozwala skutecznie łączyć teorię z praktyką. Mają one bowiem charakter teoretyczno-praktyczny i przeznaczone są dla studentów uczących się języka rosyjskiego w szkole wyższej od zera. Ich

niekwestionowaną zaletą jest to, że teoria prezentowana jest w wersji dwujęzycznej: po polsku i po rosyjsku.

Mimo drobnych uwag krytycznych moja ogólna ocena dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego dr Agaty Piaseckiej jest jednoznacznie pozytywna. Zadecydowały o tym następujące przesłanki:

1) **Inicjatywa i dociekliwość badawcza.** Habilitantka unika podejmowania tematów przypadkowych, pozostaje wierna raz obranej dziedzinie, przy czym widzi problem frazeologii animalistycznej w szerszym kontekście, stąd Jej badania mają charakter interdyscyplinarny. Wszystkie prace dr Agaty Piaseckiej są na wysokim poziomie merytorycznym, precyzyjne pod względem metodologicznym, poparte szerokimi badaniami empirycznymi, przemyślane i solidnie dopracowane. Godny podkreślenia jest fakt, że artykuły publikowane są nie tylko we własnym wydawnictwie uczelnianym, ale również w innych krajowych ośrodkach akademickich, a wiele z nich znalazło się w wydawnictwach zagranicznych (Bułgaria, Litwa, Niemcy, Rosja, Serbia, Ukraina).

2) **Wyjątkowa aktywność naukowa.** Na uznanie zasługuje imponujący udział dr Agaty Piaseckiej w życiu naukowym i zaangażowanie w jego organizację. Wydała około sześćdziesięciu pozycji naukowych różnego typu: pięć monografii autorskich, słownik (we współautorstwie), skrypt, tezy, przedmowy, recenzje i redagowane lub współredagowane prace zbiorowe. Po doktoracie uczestniczyła w trzydziestu dwóch konferencjach, w tym jedenastu zagranicznych.

3) **Różnorodna działalność organizacyjna.** Dr Agata Piasecka organizowała dwie konferencje krajowe oraz współorganizowała cztery konferencje międzynarodowe w Kijowie. Jej zaangażowanie w działalność organizacyjną w jednostce macierzystej obejmuje wieloletnią aktywność na różnych płaszczyznach, zwłaszcza w zakresie projektowania i realizacji programów studiów oraz nadzoru nad jakością kształcenia. W latach 2013–2017 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu

Rusycystyki Uniwersytetu Łódzkiego. Ponadto była członkiem Wydziałowej Komisji Wyborczej (2012–2016), Rady Dydaktycznej Instytutu Studiów Wschodnioeuropejskich (od 2025), Rady Wydziału Filologicznego UŁ (2004–2016 i aktualnie od 2020), Rady Instytutu Rusycystyki UŁ (2012–2024) oraz sekretarzem Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej (2009, 2011).

Konkluzja końcowa

Biorąc pod uwagę całokształt dorobku naukowo-badawczego, organizacyjnego, i dydaktycznego dr Agaty Piaseckiej, a szczególnie Jej habilitację zatytułowaną *Człowiek w relacji ze zwierzętami hodowlanymi: lingwistyczne studium antropocentryzmu (na materiale polskiej i rosyjskiej frazeologii)*, stwierdzam z całą odpowiedzialnością, że jest Ona dojrzałym badaczem języka polskiego i rosyjskiego, uznanym nie tylko w krajowym, ale także zagranicznym środowisku naukowym. Omawiany dorobek w pełni wystarcza, aby po dopełnieniu odpowiedniej procedury dr Agata Piasecka uzyskała stopień doktora habilitowanego. Wnoszę więc o dopuszczenie Jej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Rzeszów, 30. 08. 2026

Iolga Czapiga